

Rajk András

Budapestre vonatkozó ujságcikkek

Szerző: **Erkel Ferenc**
Halálának 65. évfordulójára
 Cím: _____

Forrás: *Népszava*

(Hely)

(Idő)

(Köt. v. füz.)

(Oldal)

Helyszám

Osztályozás

Tárgy

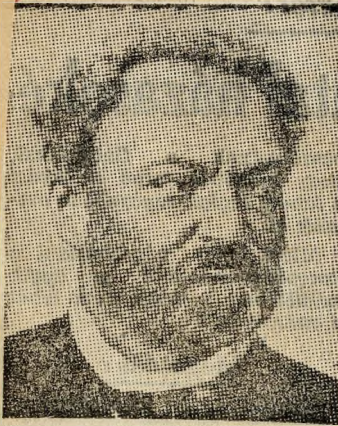
92

Hely

Erkel Ferenc

"1958"

1958. 6. 15

Az oroszoknak van Muszorgszkijuk, a cseheknek Smetanájuk, az olaszoknak Verdiük van, a lengyeleknek Moniuszkójuk — nekünk Erkel Ferencünk. Ma hatvanöt éve, hogy örökre elhallgatott, ránk hagyva időtlen, végtelen mondanivalóját. Az első zenét, amely gyönyörű, mélységesen magyar szólamot zendít meg a

világ muzsikájának ezerhangú szimfóniájában.

Forradalmár? Csak az nem tudja, aki szegényebb, sem hogy tollal, kottapapírral is elképzelhesse a nagy kor, a forró XIX. század egyik nagy lázadóját, s aki nem hallotta még Erkel muzsikáját. Abból, hogy a galádul elpusztított Hunyadi Lászlóról, a német elnyomás és népének siralmas állapota miatt lázadó Nagyúrról, Bánkól, majd népünk keserves századai legnagyobb paraszthőséről, Dózsáról írt operát, abból, hogy Himnusz írt forrongó, békétlen népének, s végül abból, hogy 1848 előtt és után tette mindezt — már kirajzolódik valami roppant egyéniségéből, emberi nagyságából. A nép harsogó igaza, sőt, ennek az egész nagyszerű korszaknak igaza, a nemzeti érzésnek a szívekben Petőfi világsza-

badságával együtt élő szép gondolata azonban csak muzsikájában, szavakkal már meg nem fogalmazhatóan van jelen.

Életművének koronája, a Bánk bán muzsikája roppant forradalom, s nem is csak egyféle képpen az. Megalkotásakor merészen új, az igazi magyar zene tulajdonképpen meglepetése, s mindjárt világrangú magyar zené — s ennnyiben forradalom önmagában is. Hangvétele leplezetlenül, kihívóan, vérforralóan és lelkesítően lázító — s mint ilyen, külön is rászolgált a magyar nép korabeli ellenségeinek gyűlöletére, Tiborc mai késő utódainak őszinte, lángoló szeretetére.

A nagyszerű erkeli muzsika mindenkor elég szép volt arra,

hogy méltóan, s hozzá nemzetközi nyelven képviselje népünk szellemi rangját a nagyvilágban. Csak gyarmati elzártágunk, a valóságos és szellemi börtön álltak útjába ennek. Az elmúlt évek folyamán a világ nagy része ismerhette s ismeri meg ma is ezt a nagyszerű muzsikát, benne népünk lelkét, Moszkvától Dessauig, s még távolabb, ahol a Bánk bán zenéje igaz művészi gyönyörűséget szerez új hallgatóinak. Erkel muzsikája nagy zeneszerzőnk életében is, halála óta is a magyar alkotó tehetség ragyogó megnyilatkozása, életünk igazságainak nagyszerű művészi foglalata.

Rajk András